

ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่เข้าใช้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดปัตตานี
Factors Affecting the Non-use of the Chalermratchakumaree Public Library in
Changwat Pattani

กุสุมา รัตนกุล
Kusuma Rattanakul

050
เลขหมู่ 26๗5.P86 กษ6 2540
เลขทะเบียน
วัน เดือน ปี 17 S.A. 2540

Order Key..... ๓๔๔๑๐.....
BIB Key..... 13๔36๙.....

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Arts Thesis in Library and Information Science

Prince of Songkla University

2540

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่เข้าใช้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
จังหวัดปัตตานี

ผู้เขียน นางสาวกฤษมา รัตนกุล

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2540

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่ทำให้ประชาชนไม่เข้าใช้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดปัตตานี (2) ศึกษารูปแบบการบริการของห้องสมุดประชาชนที่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองต้องการ และรูปแบบการบริการนี้สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดประชาชนของจังหวัดอื่น ๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี 3 ตำบล คือ ตำบลสะบารัง ตำบลอาเนาะรู และตำบลจะบังติกอ จำนวนทั้งสิ้น 258 คน มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป สามารถอ่านออกเขียนได้ และมีได้เป็นสมาชิกของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วยประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เคยได้รับบริการภายนอกห้องสมุด และกลุ่มที่ไม่เคยได้รับบริการภายนอกห้องสมุด เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ให้เลือกตอบและประเมินค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ไม่ใช้ห้องสมุดที่เคยได้รับบริการภายนอกมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับบริการภายนอกห้องสมุด
2. เพศ ศาสนา และกิจกรรมการใช้เวลาว่างของผู้ไม่ใช้ห้องสมุด เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการไม่เข้าใช้ห้องสมุดประชาชน
3. ภาษาที่ใช้สื่อสาร ในการประชาสัมพันธ์และสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจของผู้ไม่ใช้ห้องสมุดที่มีต่อห้องสมุดประชาชน
4. ผู้ไม่ใช้ห้องสมุดทั้งสองกลุ่มมีความต้องการในบริการเชิงรุกไม่แตกต่างกัน คือ มีความต้องการในระดับน้อย

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมุ่งศึกษาถึงวิธีการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับประชาชนในจังหวัดปัตตานี หรือจังหวัดอื่น ในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีลักษณะความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมทางภาษาที่คล้ายคลึงกัน วิธีการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมจะสามารถจูงใจ ให้ประชาชนสนใจเข้าใช้บริการของห้องสมุดประชาชนมากขึ้น อันจะยังผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

นอกจากนี้ ควรมุ่งศึกษาถึงบทบาทของรัฐต่อการพัฒนาสารนิเทศเพื่อชุมชนและสำรวจความต้องการสารนิเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยห้องสมุดประชาชนควรทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการให้บริการ ซึ่งรุกแก่ชุมชน และเป็นศูนย์กลางสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับหมู่บ้าน ซึ่งมีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นลูกข่ายสำคัญ โดยมีคณะกรรมการของหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบ สามารถเชื่อมโยงประสานกันในเรื่องของการดำเนินงานได้เต็มที่ และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐจะต้องให้การสนับสนุนในด้านของงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

Thesis Title	Factors Affecting the Non-use of the Chalermratchakumaree Public Library in Changwat Pattani
Author	Miss Kusuma Rattanakul
Major Program	Library and Information Science
Academic Year	1997

Abstract

This research is intended (1) to study the factors that affect the 'non-use' of the Chalermratchakumaree Public Library in Changwat Pattani, and (2) to find models for public library services which will be appropriate for the needs of people in the Pattani municipal area. It is hoped that these models could be used to improve and develop other public libraries in the southern border provinces.

The subjects of this study were 258 residents in three Tambons of the Pattani municipal area: Tambon Sabarang, Tambon Anohru, and Tambon Jabangtika. The subjects were literate non-members of the Chalermratchakumaree Public Library and were 15 years of age or older. The subjects were divided into two groups: those who did have access to the external services of the Library and those who did not. In collecting the data, a checklist and rating scale questionnaire was used. The data was then analyzed, using percentages, arithmetic mean, standard deviation, and chi-square.

The findings were as follows:

1. Among the 'non-users' (i.e. those who did not physically walk in to use the Library), those who had access to the external library services were fewer than those who

had never had access to the library services.

2. The subjects' gender, religious denomination and leisure time activities were factors responsible for their non-use of the Library.

3. The languages the Library used for its public relations and media were factors that affected these non-users' interest in their public library.

4. The subjects in both groups were not different in their needs for external library services; their needs were at a low level.

It is suggested that future studies be carried out to devise a library public relations strategy which is appropriate for people in Pattani and other southern border provinces, who share similar ways of life, traditions and linguistic background. It is expected that appropriate means of library public relations will attract more people to use public library services which, in turn, will bring about a better quality of life for the people.

In addition, there should be studies on the role of the State in developing and providing information services for the communities as well as surveys of the communities' needs for information services for a better quality of life. Public libraries should be the main institutions which provide external services to the communities and should also serve as the learning centers at the village level. The above proposal can be realized by incorporating the villages' reading centers and communities' learning centers as part of the public library network system, using the village councils as responsible coordinators. Continuous financial support from the State is, of course, needed.